

Halvårsevaluering høst 2022 – Gaupegruppa

Livsmestring og helse

Vennskap og samhold

Fra starten av året har vi arbeidet konkret mot å skape en trygg og sammensveiset gruppe. Selv om gruppa var nesten uforandret siden før sommeren opplevde vi at mye hadde skjedd i løpet av sommeren, og at mange relasjoner trengte målrettet arbeidet for å fungere bedre. Gjennom felles aktiviteter, turer, leker og måltider bygget vi felles identitet som «gaupegruppa». Før hver tur tar vi alltid en opptellingsrunde av barna, og blir bevisst på hvem som eventuelt er borte. Dersom noen er syke sender vi dem gode tanker og gleder oss sammen til de kommer tilbake og vi kan leke sammen igjen. Slik skaper vi en tilknytning også til de som ikke er med oss den dagen.



Vi har lekt mange felles leker denne høsten. En svært samlende lek var «kafe» i sandkassa, der alle valgte sine egne roller. Noen laget mat, andre serverte, noen var sykkelbud, og andre igjen var dinosaurer som dro på jakt etter kjøtt! Gjennom slike store felles leker kan alle føle seg inkludert og som en del av «en større helhet». Samtidig var leken fleksibel nok til at hvert enkelt barn kunne medvirke på sin måte, og være fri i sin rolle og påvirkning på resten av gruppa.

«Haien kommer» var en annen populær felleslek som mange ville være med på, men som i sin natur er mer strukturert og basert på regler. Dette er også viktig for barna å øve på, da et kriterium for at leken skal fungere er at alle forholder seg til de samme reglene. Å lære seg å tape skaper robusthet i møte med motgang på andre arenaer. Noen er vant til å ofte få viljen sin, men det fungerer ikke når man blir tatt i denne leken. Samtidig kan barn som ofte lar andre bestemme i leken se at det går an å ha felle regler å forholde seg til, og erfare at de kan «vinne» over mer dominante barn.

Vennskapstre



Vi opplevde tidlig i høst at ikke gruppe var helt i den samme harmonien som før sommeren. Da bestemte vi oss for å skape et «vennskapstre» sammen med barna, der de selv fikk komme med forslag til gode måter å oppføre seg med hverandre. Her nevnte de blant annet «å hjelpe andre som trenger det», «trøste hverandre», «spørre om andre vil være med på leken», «gi noen en suss(hvis de vil)», og mye mer. Dette treet henger ved spiseområdet, og vi har ofte gått tilbake og lest barnas forslag som står

på treet's røtter. Videre lagde vi «vennskapfugler», som vi hang oppi treet's krone, en for hvert barn. Da snakker vi om at alle barna er som de fuglene, som sitter i treet, men at treet og fuglene bare kan ha det bra dersom vi er gode med hverandre.

Lekegrupper

Vi erfarte gjennom den første måneden at det ikke var gunstig at hele gruppa deltok på de samme turene og aktivitetene hver dag. Vi etablerte derfor lekegrupper, som var sammensatt på bakgrunn av de relasjonene vi opplevde at trengte ekstra arbeid og innsats for å få til å fungere. Vi tok utgangspunkt i barnas interesser og styrker, og tilrettela for lek og aktiviteter basert på dette. Det virker som å jobbe i mindre grupper på denne måten har vært et positivt sosialt tiltak, da gruppedynamikken er betydelig bedre nå enn i starten av høsten.



SMART-kort



For å ha et bedre grunnlag til å snakke om, reflektere rundt, og bekrefte barnas gode handlinger har vi også tatt i bruk «SMART-kort». Dette er et nøkkelknipe med små kort der hvert kort har et bilde og en beskrivelse av en egenskap eller kvalitet. Eksempler er «omsorg», «takknemlighet», «hjelpsomhet» og «respekt». Barna er ofte interessert i kortene og vil snakke om dem. Da får vi mange fine samtaler. Men vi voksne tar dem også aktivt fram og bruker de til å bekrefte og sette ord på handlinger barna gjør i hverdagen. For eksempel når noen uoppfordret spør et annet barn om de trenger hjelp til å ta av støvlene sine, eller sier «tusen takk», når de får noe fra et annet barn.

Veien videre

I neste semester vil vi gå dypere og mer aktivt inn i tema om følelser og kropp. Vi vil lese bøker, se filmer og ha ulike aktiviteter som gjør at vi blir bedre kjent med følelsene våre. Vi vil også ha egne samlinger om personlig integritet, og snakke om hva som er greit og ikke greit at andre barn og voksne gjør med oss.

Vi fortsetter med lekegrupper og forandrer gruppesammensetning og tema for lekegruppene etterhvert som ulike behov trer frem. Vi vil også gjøre en enda større innsats for at barna skal bli selvstendige problem- og konfliktløserne, ved at vi voksne hjelper til i prosessen, men at barna selv skal ha en aktiv rolle og at vi tar oss tid til å bruke situasjonen som en utviklingsmulighet.



TETT PÅ

«Tett På» avdelingsmøter

I løpet av høsten har vi hatt flere Tett På-avdelingsmøter. Alle på avdelingen skriver praksisfortellinger fra sin egen jobbhverdag, der vi har den voksnes reaksjoner i møte med situasjonen og barna i fokus. Vi oppfordrer de ansatte til å skrive om situasjoner de har opplevd som vanskelige eller utfordrende, slik at det reflekterende teamet kan bidra til å belyse flere sider av saken og ulike handlingsalternativer. Dette har vi opplevd som svært nyttig, da refleksjon rundt vår egen praksis og væremåte skaper økt bevissthet i møte med barna i hverdagen. Det oppleves også som en kollegial støtte, og som at vi «er sammen om noe felles», nemlig CLASS-dimensjonene og de faste veiledningsmøtene.

Gjennom kjennskap til de ulike CLASS-dimensjonene har vi et felles referansepunkt når vi skal diskutere situasjoner i barnehagehverdagen, også utenfor de strukturerte veiledningene. La oss ta utgangspunkt i dimensjonen «veiledning og reguleringsstøtte», under domenet «organisering». Der vil vi for eksempel kunne diskutere i hvilken grad vi uttrykker *tydelige forventninger* om hva barna SKAL gjøre, istedenfor å fokusere på det barna IKKE skal gjøre. Når vi ser kolleger gjøre andre valg enn vi selv ville gjort er dette en god anledning til å drøfte i hvilken grad vi har samkjørte regler og forventninger.

For å være *proaktive voksne* diskuterer vi hvilke utfordrende situasjoner på avdelingen som ofte gjentar seg, og hvordan vi kan være i forkant slik at rammene for barnas oppførsel forandrer seg. Kanskje handler det om hvilken sammensetning av barn vi tar ned i garderoben først? Eller at en av oss har primæransvaret for å forberede et spesifikt barn på hva som skal skje. For å *øke støtte til positiv atferd* kan vi minne hverandre på å gi spesifikk og konkrete tilbakemeldinger til barn når de gjør noe bra, og at vi gir minimalt med oppmerksomhet når de gjør noe uønsket. Spesielt med de barna som har mye uønsket atferd er det nyttig for oss å minne hverandre på dette punktet, slik at vi husker å gi disse barna masse positiv atferd når de gjør noe bra. På denne måten kan vi bryte den onde spiralen, og skape atferdsendring til det bedre.

Veien videre

Fremover skal vi bli enda bedre på å gi hverandre konkrete positive og konstruktive tilbakemeldinger gjennom dagen, gjerne med referanse til CLASS-dimensjonene. Vi skal også «holde kunnskapen varm» ved å ha «månedens dimensjon» på avdelingen. Hver måned skal vi da ha ekstra fokus på denne dimensjonen, og gi hverandre tilbakemeldinger på bruken av denne.



Videre starter vi nå med kompetansehevingsprosjektet «Snakke med barn», som er utviklet av RVTS (Ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging). Dette er et prosjekt i forlengelse av «Tett på», som mer spesifikt utvikler vår evne til å prate med barn om vanskelige situasjoner og tema. Vi øver oss på å « snakke med» digitale avatarer (kan utforskes på www.snakkemedbarn.no), og reflekterer i praksisfellesskapet rundt våre egne samtaler med barn.

Bærekraftig fremtid

Et stort mål og satsningsområde for barnehagen er å jobbe for en mer *bærekraftig fremtid*. Dette betyr at vi skal etablere ulike praksiser og måter å jobbe på for å både forandre omgivelsene våre til det bedre, ha et mindre økologisk fotavtrykk, og ikke minst sette bærekraftige spor i barnas tanker og sinn. Under beskrives ulike måter vi jobber med dette på.

Fugleprosjekt



For på «koble barna på» startet vi allerede fra august med et års-prosjekt. Det handler om fugler, som vi vet av erfaring at barna er interessert i. På den måten har de fått medvirke i valg av prosjekt. Fuglene er en viktig og naturlig del av barnas nærmiljø, og en fin «bro» for å få barna engasjert i naturen og dyrelivet rundt oss. For å ønske å ta vare på natur, miljø og dyr hjelper det å være glad i det. Gjennom høsten har hvert enkelt barn valgt seg ut en fugl som de vil følge gjennom året. Denne fuglen er en del av bursdagskalenderen deres, og de har fått både tegne og forme fugler på ulike måter. Vi har også sett på utstoppede fugler på zoologisk museum, og hørt på fuglelyder både der og på mobilen gjennom «kvitre»-appen.

Kjøkkenhagen

I kjøkkenhagen vår får barna erfaring med veien fra frø til ferdig plante og grønnsak, og videre til kompost og ny jord og gjødsel. De får erfaringer med at alt henger sammen med alt, og at vi må gjøre en innsats og ta vare på plantene og deres vekstforhold for å få ønsket resultat. Mat dukker ikke opp i butikkene og på tallerkenen av seg selv. Vi reflekterer rundt dette, både med grønnsaker, frukt og dyr, og barna får konkrete opplevelser med både smaking og håndtering av frø, jord, vann, og gjødsel.



Grønn uke



I «grønn uke» har vi ekstra fokus på måter å leve bærekraftig på. Vi plukker søppel i barnehagen og nærområdet, og undersøker hva folk kaster. Dette gjorde vi gjennom «søppel-bingo», som vi fant ut at var på langt nær komplett. Derfor måtte vi tegne opp mange nye typer søppel på skjema vårt! Vi voksne dramatiserte også et skuespill om hva som kan skje med dyr dersom vi kaster plast og glass i skogen. Videre tok vi med barna på å reparere og sette i stand ødelagte leker og

materialer i barnehagen, for å ta vare på det vi har istedenfor å kjøpe nytt. Til slutt gravde vi ned en «tidskapsel» ved Gaupeplassen, med mye ulikt søppel, som vi skal grave opp igjen til sommeren for å undersøke hva som har skjedd. På den måten kan barna få erfaringer med hva som brytes ned og ikke i naturen.

Nedbrytingsprosjekt

I forlengelsen av grønn uke ville vi lage vårt eget nedbrytingsprosjekt, som skulle være mer visuelt for barna (og foreldrene). Vi samlet derfor opp ulike ting som lå igjen i matboksene til barna, og puttet det i gjennomsiktige poser. Disse posene hang vi opp i taket i garderoben, og kunne dermed følge med fra uke til uke. Hva forandret seg og hva forandret seg ikke? Hvorfor? Hvilke prosesser var i gang her?



Matuke



I forkant av matuka lagde vi en meny med bærekraft i tankene. Vi valgte ulike typer mat som først og fremst var basert på grønnsaker, fisk, og vilt. Gjennom å delta i matlagingen viser forskning at barna får større eierskap til maten og sjansen øker for at de prøver ut nye smaker. Gode og sunne matvaner basert på lokale varer med lite økologisk fotavtrykk kan gjøre en forskjell.

Naturopplevelser

Sterkt i Øverland Barnehage sin filosofi og tradisjon står de mange turene og bruken av de lokale naturområdene. Gjennom meningsfulle aktiviteter, lek og læring, i disse naturomgivelsene utvikler forhåpentligvis barna omsorg og kjærlighet for å ville ta vare på nettopp disse områdene, både lokalt og globalt.

Veien videre

I tiden fremover vil vi bli enda bedre til å resirkulere avfall på huset, og gjenbruke det som gjenbrukes kan. Vi tar med oss erfaringer fra i fjor, og vil i år ha en enda mer systematisk og godt planlagt grønnsakshage-beplantning, slik at den blir mer oversiktlig og forståelig for barna.



Digitale verktøy

Digitalt mikroskop



I høst hadde vi flere dager med bruk av digitalt mikroskop som vi koblet opp mot en telefon. Barna fikk ta med seg mikroskopet rundt, og ta bilde av tre forskjellige ting som de ville utforske nærmere. Det ble en spennende prosess der store deler av barnehagens uteområde ble inspisert og undersøkt på mikronivå! Vi reflekterte rundt hva de ulike tingene er bygget opp og laget av. Hva er for eksempel sand og jord? Hvordan ser et blad ut veldig nærme, og hvilke «byggeklosser» er den laget av?

«Kvitre»-app

Gjennom har vi blitt bedre kjent med hvert barns fugl gjennom denne appen, som har opptil flere lydspor av hver fugls kvitring og sang. Vi har også brukt den på tur, når vi hører en klar og tydelig fuglelyd der oppe i trærne, men ikke klarer å se hvilken fugl det er. Da blar vi gjennom og hører på de fuglene vi vet det finnes mange av i området, og noen gang treffer vi blink! Da kan til og med fuglen komme nærmere oss for å se hva som skjer.



Artsorakelet

I sommer og høst brukte vi mye «artsorakelet» for å finne ut hva ulike planter og insekter heter. Barna får selv ta bilde av det vi undrer oss over, og appen hjelper oss å finne ut hva det er vi egentlig ser på. Når vi vet navnet kan vi lese mer om denne platen eller insektet og på den måten bli bedre kjent med naturen rundt oss.

Veien videre

Disse verktøyene tar vi med oss videre i tiden fremover, og skal bruke dem på en reflektert og god måte der vi ser at det tilfører et nytt nivå til barnas nysgjerrighet, utforskning og lek.